

Svetový deň diabetu

Bratislava, 13. november 2014 – V polovici novembra si pravidelne pripomíname Svetový deň diabetu. Štatistiku o počte sledovaných a liečených pacientov na diabetes mellitus v diabetologických ambulanciách na Slovensku ponúka najnovšia publikácia Národného centra zdravotníckych informácií s názvom *Činnosť diabetologických ambulancií v SR 2013*. Zverejnené čísla potvrdzujú celosvetový trend rastúceho počtu chorých na cukrovku. Od roku 1980 sa počet sledovaných diabetikov u nás zvýšil o 218 248 osôb.

V uplynulom roku diabetologické ambulancie na Slovensku evidovali 340 445 diabetikov (v tom 182 330 žien a 158 115 mužov). Na Slovensku sa lieči na diabetes mellitus 7% žien (6 566/100 000 žien) a 6% mužov (5 991,3/100 000 mužov) z celkovej populácie jednotlivých pohlaví. Do evidencie v priebehu roka pribudlo 22,5-tis. nových prípadov, ktorým bol diagnostikovaný diabetes. Najviac nových pacientov s týmto ochorením hlásili zdravotnícke zariadenia v Nitrianskom (3785) a Bratislavskom (3395) kraji a najmenej v Žilinskom (2 327) a Trenčianskom (2 471) kraji.

Najviac liečených (308 056) aj novodiagnostikovaných (19 234) pacientov evidujeme pre diabetes mellitus II. typu, ktorý sa prejavuje hlavne v strednom a vyššom veku. V uplynulom roku bol tento typ cukrovky najčastejšie zistený u osôb vo veku 60 – 69 rokov.

Diabetes mellitus 1. typu bol novodiagnostikovaný 1 381 pacientom. Tento typ diabetu, pri ktorom organizmus neprodukuje žiaden vlastný inzulín, sa začína zväčša v mladšom veku. Najviac novozistených prípadov za minulý rok evidujeme pri pacientoch vo veku 20 – 29 rokov.

Tzv. gestačný diabetes mellitus, čo je špeciálna forma cukrovky, ktorá vzniká počas tehotenstva a po pôrode vo väčšine prípadov odznieva, bol v roku 2013 diagnostikovaný 1 522 ženám, najčastejšie vo veku 30-34 rokov.

[» Činnosť diabetologických ambulancií v SR 2013](#)

Diabetes v Európe a vo svete

Podľa zisťovaní Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) v Európskom regióne, počet cukrovkárov je stále vyšší vo všetkých vekových kategóriách. Ako dôvody WHO uvádza najmä obezitu, nezdravú stravu a nedostatok telesnej aktivity. V Európe je okolo 60 miliónov diabetikov, čo predstavuje približne 10,3% mužov a 9,6% žien vo veku 25 rokov a viac. Celosvetovo trpí na toto ochorenie okolo 347 miliónov ľudí a vysoká hladina glukózy v krvi zabije ročne 3,4 miliónov ľudí. WHO predpokladá, že medzi rokmi 2005 a 2030 sa počet týchto úmrtí zdvojnásobí a v roku 2030 bude diabetes siedmou najčastejšou príčinou úmrtí.

Kontakt:

Peter Bubla
Kancelária riaditeľa
Národné centrum zdravotníckych
informácií

Telefón:

02/57269330
0918 583 309

E-mail:

peter.bubla@nczisk.sk
www.nczisk.sk

Podľa Medzinárodnej diabetologickej federácie (IDF) nemá toto ochorenie diagnostikované približne 46% diabetikov (čo je okolo 175 miliónov ľudí). Odhady za jednotlivé regióny uvádzajú, že napr. v Afrike je až 62% nediagnostikovaných osôb vo veku 20-79 rokov. V Európe je to 36%, v Severnej Amerike a Karibiku 27% a v strednej a južnej Amerike je to 24%. Podľa IDF štatistík je vo svete viac ako 497-tis. detí pod 15 rokov chorých na diabetes I. typu a každoročne sa ich počet zvýši o približne 70-tisíc nových prípadov. Európsky región má najvyšší počet detských diabetikov I. typu (okolo 130-tis.) a každý rok pribudne asi 20-tisíc nových detských prípadov s DM I. typu.

IDF predpokladá, že v roku 2035 sa celosvetovo počet diabetikov zvýši na 592 miliónov, z toho väčšine prípadov by sa dalo preventívne predísť udržiavaním si zdravej telesnej hmotnosti, dostatočnou fyzickou aktivitou, zdravou vyváženou stravou a obmedzením fajčenia.

Tabuľka 1: Európske štatistické porovnanie podľa krajín (2013)

Krajina	Počet prípadov DM (20-79 rokov) v tisícoch	Prevalencia v %	Incidenca diabetu I. typu u detí (0-14 rokov) na 100 000
Nemecko	7 559,78	11,95	21,9
Španielsko	3 790,77	10,83	20,6
Taliansko	3 626,04	7,95	12,1
Francúzsko	3 374,70	7,50	12,2
Spojené kráľovstvo UK	2 974,95	6,57	28,2
Holandsko	914,24	7,50	18,6
Česká republika	755,70	9,23	19,3
Rakúsko	589,93	9,27	17,5
Grécko	584,60	7,01	10,4
Maďarsko	573,47	7,61	18,2
Slovensko	422,64	10,16	13,6
Fínsko	349,14	8,85	57,6
Dánsko	346,73	8,58	25,1
Nórsko	209,87	5,90	32,8
Litva	110,95	4,9	14,2

* Zdroj: Medzinárodná diabetologická federácia: IDF Diabetes Atlas 2013
(http://www.idf.org/sites/default/files/EN_6E_Atlas_Full_0.pdf)

Kontakt:

Peter Bubla
Kancelária riaditeľa
Národné centrum zdravotníckych
informácií

Telefón:

02/57269330
0918 583 309

E-mail:

peter.bubla@nczisk.sk
www.nczisk.sk

Tabuľka 2: Štatistické porovnania podľa regiónov (2013)

Región	Prevalencia DM (%)	Počet prípadov DM (milióny)	Nediagnostikované prípady DM % (20-79 rokov)
Stredný východ a severná Afrika	10,9	35	48
Severná Amerika a Karibik	9,6	37	27
Juhovýchodná Ázia	8,7	72	49
Južná a stredná Amerika	8,2	24	24
Západný Pacifik	8,1	138	54
Európa	6,8	56	36
Afrika	5,7	20	62

* Zdroj: Medzinárodná diabetologická federácia: IDF Diabetes Atlas 2013

(http://www.idf.org/sites/default/files/EN_6E_Atlas_Full_0.pdf)

Tabuľka 3: Odhady vzostupu DM u osôb (20-79 rokov) podľa regiónov v roku 2013 a 2035

Región	2013 (milióny)	2035 (milióny)	Vzostup %
Stredný východ a severná Afrika	34,6	67,9	96,2
Severná Amerika a Karibik	36,7	50,4	37,3
Juhovýchodná Ázia	72,1	123	70,6
Južná a stredná Amerika	24,1	38,5	59,8
Západný Pacifik	138,2	201,8	46
Európa	56,3	68,9	22,4
Afrika	19,8	41,4	109,1

* Zdroj: Medzinárodná diabetologická federácia: IDF Diabetes Atlas 2013

(http://www.idf.org/sites/default/files/EN_6E_Atlas_Full_0.pdf)

Kontakt:

Peter Bubla
Kancelária riaditeľa
Národné centrum zdravotníckych
informácií

Telefón:

02/57269330
0918 583 309

E-mail:

peter.bubla@nczisk.sk
www.nczisk.sk

Tabuľka 4: Krajiny s najvyšším počtom obyvateľov s diabetes mellitus (20-79 rokov), 2013

Krajina	Počet osôb s DM (milióny)
Čína	98,4
India	65,1
USA	24,4
Brazília	11,9
Ruská federácia	10,9
Mexiko	8,7
Indonézia	8,5
Nemecko	7,6
Egypt	7,5
Japonsko	7,2

* Zdroj: Medzinárodná diabetologická federácia: *IDF Diabetes Atlas 2013*
(http://www.idf.org/sites/default/files/EN_6E_Atlas_Full_0.pdf)

Tabuľka 5: Hyperglykémia v tehotenstve (20-49 ročné ženy) podľa regiónov, 2013

Región	Prevalencia (%)
Juhovýchodná Ázia	25
Stredný východ a severná Afrika	17,5
Afrika	14,4
Európa	12,6
Západný Pacifik	11,9
Južná a stredná Amerika	11,4
Severná Amerika a Karibik	10,4

* Zdroj: Medzinárodná diabetologická federácia: *IDF Diabetes Atlas 2013*
(http://www.idf.org/sites/default/files/EN_6E_Atlas_Full_0.pdf)

Kontakt:

Peter Bubla
Kancelária riaditeľa
Národné centrum zdravotníckych
informácií

Telefón:

02/57269330
0918 583 309

E-mail:

peter.bubla@nczisk.sk
www.nczisk.sk

Tabuľka 6: Najvyššia a najnižšia incidencia DM I. typu na 100 000 u detí (0-14 rokov) vo vybraných krajinách, 2013

Krajina	Incidencia diabetu I. typu u detí (0-14 rokov) na 100 000
Fínsko	57,6
Švédsko	43,2
Nórsko	32,8
Saudská Arábia	31,4
Spojené kráľovstvo	28,2
Kanada	25,9
Dánsko	25,1
USA	23,7
Austrália	22,5
Kuvajt	22,3
Venezuela	0,1
Peru	0,5
Čína	0,6
Thajsko	0,6
Južná Afrika	0,8
Paraguaj	0,9
Kórejská republika	1,1
Kolumbia	1,3
Japonsko	2,4

* Zdroj: Medzinárodná diabetologická federácia: *IDF Diabetes Atlas 2013*

(http://www.idf.org/sites/default/files/EN_6E_Atlas_Full_0.pdf)

Kontakt:

Peter Bubla
Kancelária riaditeľa
Národné centrum zdravotníckych
informácií

Telefón:

02/57269330
0918 583 309

E-mail:

peter.bubla@nczisk.sk
www.nczisk.sk